



Tiedote 8 / Marraskuu 2007

Sisältö

- 1 Slovenia-buumi?
- 2 EU-puheenjohtajuus vaalien välissä
- 3 Slovenia näyttää esimerkkiä
- 5 Kielikurssilla Sloveniassa
- 7 Keväinen omatoimimatka Sloveniaan
- 8 Strunjan kutsuu
- 10 Uutisia Sloveniasta

Slovenia-buumi?

Slovenia on ollut jo muutaman vuoden italialaisten, saksalaisten ja muiden keskieuropalaisten arvostama matkailumaa, ja britit valitsivat Ljubljanan taannoin jopa suosikkikaupungikseen. Me syrjässä asuvat suomalaiset seuraamme hitaammin perässä, mutta hyvä niinkin.

Moni sai tilaisuuden vieraillla Sloveniassa, kun Finnair aloitti huhtikuussa suorat lennot Ljubljanaan ja myi avajaistarjouksena lippuja alle 150 euron. Valitettavasti yhtiön normaali hinta 500-700 € mahdollistaa vain bisnesluokan matkailun, mutta jotain 250 euron hintaisia lähtöjä sentään löytyy verkkosivulta pari kertaa kuussa.

Slovenia-innostus näkyi Turun kirjamesseilläkin, joille Slovenia-seura osallistui ensimmäistä kertaa, yhdessä Mansarda-kustantamoni kanssa: kolme päivää osastollamme oli suorastaan tungosta ja osa esitteistä loppui alkuunsa. Syitä kiinnostuksen kasvuun on useita, ennen muuta Slovenian EU-jäsenyys, euron käyttöönotto viime tammikuussa ja ylipäänsä varsin myönteinen kuva Sloveniasta ja sen kehittyvästä taloudesta ja vakaista, demokraattisista oloista.

Ensi vuoden alussa alkavaan Slovenian EU-puheenjohtajuuteenkin suhtaudutaan yleisesti ottaen luottavaisesti. Slovenialla on tilaisuus olla avittamassa Kroatiaa EU:n jäseneksi ja muita entisen Jugoslavian maita lähemmäksi Eurooppaa ja siten vahvistamassa Balkanin ja Kaakkois-Euroopan vakautta. Toisaalta, jos Kosovon yhä erittäin herkkä tilanne yhtäkkiä räjähtää silmille, se voi viedä Slovenian kaudella kaiken huomion, kuten Yleisradion entinen ulkomaantoimittaja ja seuramme hallituksen jäsen Yrjö Lautela toteaa omassa poliittisessa katsauksessaan.

Edellisessä tiedotteessa mainitsin, että Helsingin Sanomien harvat Slovenia-uutiset keskittyvät maan negatiivisiin ilmiöihin. Eräät suomalaiset ja Suomessa asuvat sloveenit ottivat juttujen takia yhteyttä lehteen. Keväällä Sloveniassa vieraili joukko HS:n toimittajia, jotka kirjoittivat näkemästään varsin innostuneesti, mm. Virve Kähkönen useita artikkeleja ja lehden pitkäaikainen kolumnisti Olli Kivinen yhden, mutta sitäkin ylistävämmän kolumnin, jonka hän on ystävällisesti antanut julkaista tässä tiedotteessa uudelleen.

Kasvanut kiinnostus Sloveniaan näkyy myös yhdistyksessä: siihen on tänä vuonna liittynyt 26 uutta jäsentä. Tämä on neljäsosa koko jäsenmäärästämme, joka ylittää pian sadan rajan. Tämä on hieno asia mutta samalla haaste, koska meillä on aina liian vähän aktiiveja pyörittämään yhdistystoiminnassa välttämättömiä rutiineja. Turun ja Tampereen seudulla alkaa kuitenkin olla niin paljon jäseniä, että kaupunkeihin ollaan perustamassa paikallisosastoja, ei vielä virallisia, vaan vapaamuotoisia keskustelupiirejä. Sellainen olisi hyvä saada myös Helsinkiin.

Tarvitsemme apua varsinkin tilaisuuksien järjestämisessä ja tiedotteen kokoamisessa. Tässä numerossa on jo kymmenen sivua aiempien kahdeksan sijasta – siitä lämpimät kiitokset kaikille tekstejä ja kuvia tarjonneille. Oman matkajuttuni jätin suosiolla ensi vuoteen. Koska tiedotteen kopioiminen ja postittaminen alkaa olla liian iso työ (olen tähän asti tehnyt sen yksin), päätimme tarjota sen ensin pdf-muodossa ja postittaa sitten kopioituna halukkaille.

Myös 24. marraskuuta klo 16.00 Helsingin Lyceumklubilla (Rauhankatu 7 E) järjestettävästä pikkujoulusta tulee entistä monipuolisempi. Tarjolla on informaatiota Slovenian matkailusta ja viineistä sekä mahdollisuus tutustua slovenialaisen keittiön erikoisuuksiin. Tervetuloa!

Kari Klemelä

EU-puheenjohtajuus vaalien välissä

Samalla kun Sloveniassa on valmistauduttu vuoden vaihteessa alkavaan puolen vuoden mittaiseen EU-puheenjohtajuuteen, on pidetty myös presidentinvaalit. Niiden tuloksen, sosiaali-demokraattien ehdokkaan Danilo Türkin voiton, taas katsotaan antaneen vauhtia vasemmistolle noin vuoden kuluttua pidettäviä parlamenttivaaleja varten.

Viisitoista vuotta New Yorkissa YK-tehtävissä työskennellyt ja siten Sloveniassa hyvin tuntematon Türk voitti toisella vaalikierroksella maan itsenäisyyden ajan ensimmäisen pääministerin ja ulkoministerinäkin toimineen Lojze Peterlen ylivoimaisin prosenttein 68-32. Vaikka molemmat ilmoittautuivat kisaan riippumattomina ehdokkaina, he nojasivat tietysti puolueiden tukeen, Türk siis sosialidemokraattien ja Peterle keskustaoikeistolaisen hallituskokoomuksen kannatukseen. Niinpä vaalitulosta pidettiin takaiskuna hallitukselle.

Sloveniassa sisäpoliittinen ilmapiiri on viime aikoina ollut melko kireä. Kiistaa on käyty mm. lehdistönvapaudesta sekä koulutuksesta niin peruskoulu- kuin korkeakoulutasollakin. Viiteen prosenttiin kipuava inflaatio lienee myös nostattanut tyytymättömyyttä hallitusta kohtaan.

Maan presidentin tehtävä on lähinnä edustuksellinen, joskin hänellä on tietty ulkopoliittinen ja puolustuspoliittinen rooli. Slovenialle ei kuitenkaan kateta kahta lautasta EU:n huippukokouksissa, ja unionin puheenjohtaja on ensi vuoden alkupuoliskolla pääministeri Janez Janša.

Tuleva presidentti, kansainvälisen oikeuden professori Danilo Türk pääsi vaalien toiselle kierrokselle täpärästi. Ensimmäisellä kierroksella Peterle sai 28% äänistä ja Türk sekä liberaalidemokraattien tukema Slovenian keskuspankin entinen pääjohtaja Mitja Gaspari lähes yhtä paljon, molemmat 24 prosentin tuntumassa.

Ensimmäisen kierroksen uutinen oli oikeastaan kansallisen puolueen Zmago Jelinčičin saama lähes 20 prosentin äänimäärä. Jelinčič on hyvin erikoislaatuinen poliitikko. Erään kroatialaislehden väite, että Slovenia on luisunut Euroopan sairaaksi mieheksi Serbian rinnalle, koska "fasisti" sai 20% äänistä, ei nyt sentään ole aivan oikeutettu.

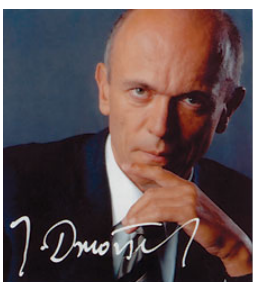
Jelinčič on tosin kiistatta muukalaisvihamielinen ja vaatii Sloveniassa järjestettävää kansanäänestystä Kroatian EU-jäsenyydestä. Ihan joka "fasistilla" ei kuitenkaan ole puutarhassaan Jugoslavian entisen kommunistijohtajan Titon patsasta. Slovenian politiikkaa jakavassa väittelyssä toisen maailmansodan ajasta Jelinčič on nimittäin partisaanien puolella oikeistoa vastaan. Toinen seikka, miksi hän ei sovi nykyisen hallituksen kumppaniksi, on että hän suhtautuu hyvin kriittisesti katoliseen kirkkoon. Jelinčič sai erityisesti ääniä Itä-Sloveniassa Štajerskassa, jossa taloustilanne on muuta maata huonompi.

EU-puheenjohtajana Slovenian päätavoitteisiin kuuluu muiden entisen Jugoslavian osien EU-pyrkimysten edistäminen sekä unionimaiden Balkanin aluetta koskevan politiikan luotsaaminen mahdollisimman yhtenäiseksi. Slovenia on kaiken aikaa kannattanut Kroatian EU-jäsenyyttä, vaikka maiden suhteet ovat huononpuoleiset ennen kaikkea Piraninlahden merirajaa koskevan kiistan vuoksi.

Julkisuuteen vuodatetun EU:lle lähetetyn kirjeen mukaan pääministeri Janša toivoo myös Serbian saavan virallisen EU-jäsenehdokasaseman jo Slovenian puheenjohtajuuden aikana riippumatta Kosovon kysymyksestä tai siitä, toimiiko Serbia tyydyttävästi sotarikollisten jahtamisessa. Slovenialla on tietysti Länsi-Balkania hyvin tuntevana merkittävät taloudelliset edut alueen EU-integraation edistämisessä.

Kysymys Kosovon kohtalosta – joka lähes 20 vuotta sitten vauhditti Slovenian itsenäisyyspyrkimystä – voi kuitenkin aiheuttaa EU:lle ja sen puheenjohtajamaalle liikaakin puuhaa, jossa yhteisen linjan löytäminen ei ole helppoa.

Teksti Yrjö Lautela. Kuvat slovenialaisten tiedotusvälineiden sivuilta



Janez Drnovšek



Lojze Peterle



Danilo Türk

Slovenia näyttää esimerkkiä

Vierailu Sloveniaan on silmiä avaava muistutus siitä, mitä eurooppalainen yhdentyminen pohjimmiltaan on. Slovenia kertoo, kuinka pieni maa pystyy Euroopan unionin jäsenyyden ja yritteliäisyyden avulla nousemaan muutamassa vuodessa sosialismin jättämästä jälkeenjääneisyydestä kukoistukseen. Havainto on erityisen hyödyllinen "vanhoista" ja marisevista EU-maista tuleville vierailijoille; heille jotka ovat päässeet unohtamaan, mitä kehittyminen sorrosta ja synkän historian kurimuksesta uudenaikaiseksi ja kansanvaltaiseksi maaksi merkitsee.



Kuin kruununa Slovenian kehitykselle maasta tuli vuoden vaihteessa kolmastoista EU-maa, joka siirtyi käyttämään yhteisvaluutta euroa. Samalla se on ensimmäinen entinen sosialistinen maa, joka on saanut taloutensa ja yhteiskuntansa eurokuntoon.

Slovenian menestys korostuu, kun sitä vertaa muihin entisen Jugoslavian raunioille syntyneisiin valtioihin. Suurin niistä, Serbia, on tahrannut verisillä sodilla maineensa todella pahasti ja vaipuu yhä syvemmälle kyräilevään eristykseen, koska se ei pysty myöntämään Kosovon menetystä. Bosnia-Hertsegovina on Kosovon tavoin pahasti sekaisin kauhistuttavan sodan jäljiltä. Kroatia neuvottelee EU-jäsenyydestä, mutta sisällissodan haavat ovat vielä arpeutumatta. Makedoniassa ja Montenegrossa edistytään, mutta hitaasti.

SLOVENIA ON pääosalle suomalaisista ja muiden EU-maiden kansalaisille valkoinen läiskä Euroopan kartalla. Entisen Hämeen läänin kokoinen kahden miljoonan asukkaan valtio Alppien ja Välimeren välissä oli Jugoslavian kehittynein osa itsenäistyessään vuonna 1991. Se on sittemmin kehittynyt entisestään, ja se on jo ohittanut yhden vanhan jäsenmaan – Portugalin – kansantulossa henkeä kohti laskettuna. EU:n lisäksi Slovenia liittyi vuonna 2004 myös puolustusliitto Natoon.

Slovenia mielletään usein vain yhdeksi sekalaisen Balkanin maista. Kuva on perusteellisen väärä. Maan lukeminen Balkaniin on kyseenalainen määritelmä, koska se muistuttaa paljon Itävaltaa ja muita Keski-Euroopan maita. Silmiin pistävä yleisilme on siisteys ja orastava vauraus. Kokemuksiin perustuvan julkiset käymälät -indeksin mukaan Slovenia on kaukana Suomen edellä, kaupunkikäyttäytymisestä puhumattakaan.

Eryityisesti nuorista huokuu tekemisen meininki. Kielitaito leviää nopeasti, eikä kaupungeissa näe sitä sosialismikauden ja poliisivaltion jättämää apeutta, joka näkyy vielä niin monessa itäisen Keski-Euroopan maassa. Vuoden 2003 kansanäänestyksessä 89 prosenttia kannatti EU-jäsenyyttä, ja kannatus on säilynyt EU:n keskiarvon yläpuolella 57 prosentissa.

SLOVENIAN HISTORIA on täynnä synkkiä vaihteita niin kuin monen muunkin eurooppalaisen pikkuvaltion. Kansallismielisyyden nousu 1800-luvun puolivälissä ei johtanut vapauteen, mutta etnisesti varsin yhtenäinen ja omaa kieltään sloveniaa puhuva kansa säilytti itsenäisyysajatuksen. Vuonna 1919 maa liittyi Jugoslaviaan. Toinen maailmansota toi mukaan raskaan miehityksen ja sissisodan saksalaisia ja osin italialaisia vastaan. Se muuttui sodan loppuessa kansalaissodaksi, jossa nähtiin loputtomasti raakuuksia. Loppuselvittelyssä niskan päälle päässeet marsalkka ja presidentti Titon johtamat kommunistit murhasivat satoja tuhansia ihmisiä, kroaatteja, sloveeneja ja muita ja perustivat sosialistisen poliisivaltion.

Jugoslavian hajaantumisvaiheessa Slovenia pääsi kuin koira veräjältä. Taistelu Jugoslavian armeijaa vastaan kesti vain muutaman päivän, eikä maassa ajauduttu mihinkään laajoihin teurastuksiin kuten muulla Jugoslaviassa.

Itsenäisyys oli Slovenialla pitkäaikaisen toiveen täyttymys. Maan kääntyi selkeästi länteen. Talouskasvu alkoi ripeänä, vaikka Slovenia valitsi suhteellisen varovaisen uudistuslinjan, mikä veikin sen eurokelpoisuuteen kolme vuotta EU-jäsenyyden toteutumisen jälkeen. Talousluvut ovat olleet varsin hyvät: kasvu 4-5 prosenttia, työttömyys 6 prosenttia ja inflaatio 2.5 prosenttia. Ensi vuoden alkupuolella Slovenia toimii EU:n puheenjohtajamaana, taas ensimmäisenä entisenä sosialistisena maana.

Keskustaoikeistolaisen hallituksen pääministeri Janez Janša puki maan kehityksen sanoiksi viime vuonna: "Ensi kerran historiassamme meillä on kohtalomme omissa käsissämme. Se on historiallinen saavutus. Koskaan ei lähiympäristö, alueen tilanne ja Eurooppa ole ollut niin hyvät pienille maille. Olemme siitä hyvin tietoisia, ja haluamme tarttua tilaisuuteen".

NÄIN SUURISTA mullistuksista on mahdotonta selvittää niin, ettei kukaan saisi matkan varrella kolhuja, ja väliinpuotoajia on tietenkin myös Sloveniassa. Uusi toiveikkuus ei esimerkiksi ole yltänyt vielä syntyvyyteen, joka on kohonnut vain hitusen viime vuosina. Maassa on kuitenkin toimiva sosiaaliturva, ja asukkaiden pääosan asema on aivan toista luokkaa kuin muissa entisen Jugoslavian maissa. Eliniän odote on länsieurooppalaista tasoa.

Laajentumisinto on laimentunut Euroopan unionissa merkittävästi viime vuosina monista eri syistä. Slovenian esimerkin toivoisi vakuuttavan epäilijöille, että Balkanin maiden vetäminen kärsivällisellä työssä EU:n yhteyteen on pitkän päälle ainoa keino rauhoittaa tämä maanosamme perinteinen ongelmapesäke. Toive päästä hyötymään EU-jäsenyydestä on yhä väkevä muutosvoima Kaakkois-Euroopassa, jossa yhdentymistä tarvitaan myös korjailemaan historian vääryyksiä ja oikkuja. Toivottavasti vielä ulkopuolella olevien Kaakkois-Euroopan maiden rajuimmatkin kansalliskiihkoilijat alkavat uskoa Slovenian esimerkin avulla, että avaimet edistykseen löytyvät yhteistyöstä ja muun Euroopan yhteyteen hakeutumisesta.

Olli Kivinen

Olli Kivinen on Helsingin Sanomien eläkkeellä oleva kolumnisti

Kuva: Ćirts Salmgriezis. Kartta: http://www.intersolinc.com/newsletters/newsletter_51.htm



Kutsu

Suomi-Kroatia-seura kutsuu lapsiperheitä Pyhän Nikolauksen juhlaan, joka pidetään 2. joulukuuta 2007 klo 16-18 leikkipuisto Kurranummessa, Kotinummentie 51, 00730 Helsinki. Ruokailu ja lahjat nyyttikestiperiaatteella eli jokaista lasta pyydetään tuomaan yksi pieni lahja Pyhän Nikolauksen konttiin. Lisätietoja ja ilmoittautumiset: Maria Vesna Autio p. 050-3262184 ja maria.autio@pp2.inet.fi

Slovenia-seuran hallituksen jäsenet:

Kari Klemelä, pj – [Kari.Klemela\[-\]kolumbus.fi](mailto:Kari.Klemela[-]kolumbus.fi)
Kaarina Rautala, varapj. – [risto.kaarina\[-\]welho.com](mailto:risto.kaarina[-]welho.com)
Eero Balk, jäsen
Antti Kyro, jäsen
Boris Vidović, jäsen

Puh. 02-470 1232, 050-5904 934

Yrjö Lautela, varajäsen
Kari Vase, varajäsen

Internet-sivu: www.slovenia-seura.de.vu/

Kielikurssilla Sloveniassa

Viime kesänä osallistuin neljäntoista kertaa järjestetyille sloveenin kielen kurssille Koperin uudessa yliopistossa. Se kesti kaksi viikkoa ja pidettiin 9.-22. heinäkuuta.

Kurssilla oli osanottajia noin viidestätoista maasta, ja meitä oli yhteensä melkein 60. Porukkaa oli Itävallasta, Kroatiasta, Unkarista, Isosta-Britanniasta, Italiasta, Venäjältä, Puolasta, Portugalista, Bosnia & Hertsegovinasta, Bulgariasta, Makedoniasta, Romaniasta, Kanadasta ja totta kai Suomesta. Ikähaitari ulottui 16-vuotiaasta 58 vuoteen.



Maanantaiaamuna oli ilmoittautuminen ja puoli kahdeltatoista alkoi koe, jonka perusteella meidät jaettiin ryhmiin. Kielitaitomme mukaan ryhmiä oli kuusi: Levant 3, Levant 4, Burja 2, Burja 3, Maestral 3 ja Maestral 4.

Illalla kävelimme opastetun kaupunkikierroksen, ja sen jälkeen alkoivat avajaiset. Yliopiston rehtorin ja muiden lisäksi itse Koperin pormestari Boris Popovič saapui paikalle toivottamaan kurssilaiset tervetulleiksi. Täällä saimme tietää, mihin ryhmään kuuluimme. Minä kuuluiin ryhmään Levant 4, jolla oli jo pieni taito sloveenin kielestä, en siis aivan aloittelijoihin.

Sitten tuli ensimmäinen oppitunti ja opettelimme sanomaan sloveeniksi, keitä olemme, mistä tulemme ja mitä me kotimaassamme teemme. Luokan jäsenet vaihtuivat pari kertaa, mutta muutaman päivän sisällä kaikki löysivät tasoaan vastaavan ryhmän.

Tunnit alkoivat yhdeksältä aamulla ja päättyivät puoli yhdeltä, ja sen jälkeen sai ruokailla lisämaksua vastaan. Opettajamme eteni vauhdilla ja vältti käyttämästä opetuskielenä muuta kieltä kuin sloveenia. Kuitenkin hän ystävällisesti avusti englanniksi (ja italiaksi), jos ei ymmärtänyt. Ryhmässä oli lisäkseni vain neljä henkilöä, joten olimme pienin ryhmä. Pienin, mutta sympaattisin, sanoi opettajamme ja sai ainakin bulgarialaisen Jordanin naurahtamaan.

Meitä oli kaksi tyttöä ja kolme poikaa, tai ehkä jo pitäisi puhua naisista ja miehistä. Lisäkseni ryhmään kuuluivat Jordan, 21-vuotias bulgarialainen opiskelija, Erasmo, 28-vuotias opiskelija Italiasta, Alexander, 58-vuotias eläkeläinen, sekä 25-vuotias Kerstin, opiskelija Itävallasta. Nuorin ja vanhin kurssilainen samassa ryhmässä. Kaiken kaikkiaan mielenkiintoisia ihmisiä. Tunneilla oli rento ja leppoisa ilmapiiri, eikä hauskoitakaan jutuilta vältytty. Numeroita ja vuosilukuja opetellessamme väitin vahingossa olevani syntynyt vuonna 1999.

Kurssin aikana oli tarjolla muutakin toimintaa kuin pelkkää opiskelua. Iltapäivisin, kun tunnit olivat loppuneet, oli "workshopeja" eli työpajoja esimerkiksi muiden slaavilaisten maiden kulttuureista, kuten Kroatian, Puolan ja Venäjän, tai slovenialaisesta kirjallisuudesta, runoudesta, elokuvista. Mielenkiintoisinta oli kuitenkin, kun meidän piti opetella tanssimaan, soittamaan ja laulamaan eräs kansantanssi, jonka esitimme lauantain päättäjäisseremoniassa. Tietenkään nämä pajat eivät olleet pakollisia, ja nekin pidettiin sloveeniksi. Kanadalainen mies, joka puhui sujuvaa sloveenia, ihmetteli, miten jaksoin sinnikkäästi käydä joka ilta työpajoissa, vaikka en mitään pahemmin ymmärtänytkään.

Teimme myös kaksi retkeä, ja sää suosi kummallakin. Ensimmäisellä viikolla menimme entisellä kalastusveneellä läheiseen Piranin kaupunkiin, jossa meitä odotti opas. Hän kävelytti meitä ympäri pientä kaupunkia. Toisen viikon perjantaina matkustimme bussilla Bela Krajinaan, joka sijaitsee Etelä-Sloveniassa. Matkalla takaisin lauloimme bussin mikrofonin vuorotellen oman maamme juomalauluja tai muita ikivihreitä maa ja edustaja(t) kerrallaan, mitä ainoana suomalaisena syvästi kadun, sillä laulutaitoni ei ihan ammattitasolle yllä. Italialainen Marko nappasi täyden kympin laulusta "L'italiano", joka Suomessa tunnetaan Kari Tapion esittämänä nimellä "Olen suomalainen".



Lauantaina 21.7. oli kurssin loppukoe ja päättäjaiset. Meidän ryhmällämme koe oli vain kaksisivuinen, kun edistyneimmillä se oli jopa kuusi- tai kahdeksansivuinen. Tarkistimme kokeen yhdessä, ja sitten opettajat veivät ryhmänsä kahville ja juttelemaan yhdessä vietetystä ajasta ja jo tutuiksi tulleista, aluksi aivan vieraista ihmisistä. Tämän jälkeen saimme kokeesta kopiot. Iltaseitsemältä lopulta alkoi juhla, jossa esitimme oppiamme lauluja ja tansseja, jotka itse säestimme. Sitten meidät kutsuttiin ryhmä kerrallaan eteen ja meille ojennettiin todistukset ja vihkoset muistoksi. Vihon etusivulla komeili iso ryhmäkuva, joka oli täynnä kurssilaisten hymyileviä kasvoja. Seuraavilla sivuilla oli tunneilla tehtyjä tehtäviä, kuvia retkistä, kaikkien kuuden ryhmän erilliset kuvat ja viimeksi osanottajien nimet ja sähköpostiosoitteet. Tilaisuuden jälkeen lähdimme kaikki juhlimaan.

Kielikurssia varten sai hakea kahta stipendiä, joka korvaisi kurssin, majoituksen ja ruokailun, jotka muuten olisivat maksaneet melkein 500 euroa. Valitettavasti en itse saanut kumpakaan, vaikka myöhemmin kävi ilmi, että suurin osa osallistujista oli saanut molemmat... Heidät majoitettiin kahteen eri asuntolaan pienen kävelymatkan päähän yliopistosta. Itse asustelin isäni asunnossa. Koska kaikki muut osallistujat olivat minua vanhempia – jotkut opiskelivat yliopistossa tai työskentelivät opettajana, joillakuilla oli oma firma ja toiset olivat eläkkeellä, ei kaltaiseni lukion toiselle vuosiluokalle menevän ollut kovin helppoa "sulautua" joukkoon, olla yksi aikuisista.

Hienoa kuitenkin oli, kieltä oppi mukavassa ilmapiirissä, ja parasta olivat ihmiset. Jos tarvitset vaikka yliopisto-opintoja varten ETCS-pisteitä tai haluat muuten vain oppia sloveenin kieltä, kannattaa lähteä mukaan!

Lisätietoja saat Koperin yliopistosta os. UP ZRS, Garibaldijeva 1, 6000 Koper, Slovenija, puh. +386-56-637700, sekä verkkosivulta www.fhs.upr.si ja www.koper.si

Teksti ja kuvat Anita Presl

Anita Presl on Porissa asuva 17-vuotias lukiolainen



Kansantanssia Bela Krajnasta

Keväinen omatoimimatka Sloveniaan

Viime huhtikuussa tein toisen Slovenian-matkani. Nyt olin ystävättäreni kanssa omin päin. Fin-nair tarjosi halpaa avajaislentoa, ja niin lähdimme kahdeksitoista päiväksi kiertelemään maata.

Internetin kautta löysimme ensimmäiseksi majapaikaksemme Ljubljanan liepeiltä viehättävän perhehotellin nimeltä Penzion Lieber. Se oli oikein mukava ja edullinen hinnaltaan. Keskustaan vei bussi puolen tunnin välein yhdellä eurolla, Ljubljana-kortilla ei maksanut mitään. Siellä asuimme kolme yötä ja teimme retkiä Ljubljanaan, jonka monipuolista ja runsasta tarjontaa käytimme hyväksemme.

Sitten alkoi kiertely tässä kauniissa maassa. Ensiksi menimme bussilla Postojnaan tippu-kiviluolia katsomaan. Sieltä jatkoimme junalla lähelle Italian rajaa, jossa Servas-perheemme isäntä odotti meitä asemalla. Servas on hieno mahdollisuus tavata paikallisia ihmisiä ja jopa majoittua yksityiskodeissa. Meillä oli hyvin mukava ilta tuossa perheessä.

Seuraavana aamuna emäntämme ja hänen isänsä lähtivät viemään meitä autolla Bledin kautta Bohinjiin, jossa seuraava majapaikkamme löytyi turisti-infon kautta. Se oli maalaistalo Stara Fuzinan somassa kylässä. Sloveniassa on todella paljon maalaistaloissa bed and breakfast -paikkoja. Niistä on Friendly countryside -niminen esitevihko, josta löytää eri puolilla maata olevia toinen toistaan mukavampia majataloja. Me asuimme Stara Fuzinan talossa kolme yötä á 21 euroa aamiaisineen.

Teimme seudun hienoissa maisemissa pitkiä kävelyretkiä hyvin merkityillä poluilla. Siellä on myös Vogelien talviurheilukeskus, jossa pistäydyimme köysiratahissillä. Noista retkistämme olisi paljon kertomista, mutta jääköön nyt.

Seuraavaksi jatkoimme matkaa kohti itää, neljällä bussilla reittiä Kranj (Prešerenin asuin-kaupunki) – Kamnik (viehättävä pikkukaupunki, jossa on paljon nähtävää) – Rečica ob Savinji. Siellä saimme taas majapaikan talosta, jonka isäntäväellä on mylly ja leipomo. Tapasimme siellä Servas-hostimme Martinan, joka kuljetteli meitä autolla ja esitteli kotiseutuaan. Seuraavana päivänä hän haki meidät kotiinsa lounaalle. Paikka oli maalla korkealla vuoren rinteellä lumoavien maisemien keskellä. Isäntäväkemme oli ystävällistä ja meillä oli tosi mukavaa heidän kanssaan. Sitten meidät vietiin lähellä olevaan Sostanjin kaupunkiin, jossa kävelykierroksemme kohtasimme vanhan rouvan, joka kaivoi meille puutarhastaan kukan taimen, kun kasvia kovin ihailimme.

Erosimme Martinasta, mutta pääsimme Sonjan hoiviin. Hän asuu Mariborin liepeillä. Saimme tutkia tuota kaupunkia, käydä kylpylässä, viinitiloilla, pikku kylissä ja Ptuj-nimisessä Slovenian vanhimmassa kaupungissa. Kaikki oli kaunista ja kiinnostavaa.

Koko matkamme ajan säät olivat kesäiset ja lämpimät ja maa kukoisti. Ihmiset olivat vähän huolissaan siitä, että kesä on tullut liian aikaisin. Meille se kyllä sopi.

Lähdimme Mariborista junalla takaisin Ljubljanaan ja lentoasemalle. Kotimatka alkoi, ja palasimme Suomeen todella tyytyväisinä. Toivottavasti pääsemme vielä takaisin Sloveniaan, johon olemme kovin mieltyneet.

Teksti ja kuvat Pirkko-Leena Koponen

Pirkko-Leena Koponen on eläkkeellä oleva aikuisopettaja, joka asuu Hämeenlinnassa

Servas international: <http://joomla.servas.org/>

Servas Finland: http://finland.servas.org/servas_finland_matkaajalle.html



Kävelyretkellä



Katu Kamnikissa

Strunjan kutsuu

On lämmin huhtikuun päivä. Istun Strunjanin rinteellä, Marian Ilmestyskirjon läheisyydessä olevassa Kukulakuppilassa (näin olen tämän kahvilan nimennyt). Odotan Tatjana Kuharia, joka on suostunut haastateltavakseni.

Slovenian aikani alkoi oikeastaan jo 1983-84 vuodenvaihteessa, jolloin vietin unohtumattomia päiviä luonnonkauniissa Bledissä. Seuraava matka vuonna 1986 suuntautui Portorožiin.

Ensimmäisen kosketukseni itsenäiseen Sloveniaan sain vuonna 2000, jolloin vietin pari viikkoa Krka-kylpylähotellissa Dolenjske Toplicessa. Juuri kylpylöiden kautta olen saanut kosketuksen Slovenian kulttuuriin ja kansaan.



Tämän jälkeen seurasivat kylpylät Topolšica, Lendava, Ptuj ja Krka-ketjuun kuuluva Talaso Strunjan, joka sijaitsee Izolan ja Piranin välisellä rannikkoalueella, maastoutuen hienosti Strunjanin suojeltuun luonnonpuistoon. Talaso Strunjanissa olen ollut neljä kertaa ja siellä olen tutustunut lukuisiin henkilöihin ja heidän elämänkertoihinsa. Siellä tapaa paljon slovenialaisia potilaita, mutta myös moni ulkomaalainen saapuu tänne uudelleen ja uudelleen terveyttä ja uusia energioita etsimään, niin kuin minä, joka olen tullut tutuksi myös hotellin ystävällisen henkilökunnan kanssa. Yksi heistä on Tatjana Kuhar.

Pieni punainen auto nousee sinnikkäästi ylös jyrkkää rinnettä ja pysäköi Kukulakuppilan aidan viereen. Autosta nousee tyylikäs, punavalkoasuinen Tatjana, joka havaitsee minut ja kiiruhtaa pöytäni.

Tatjana on syntynyt Hrastnikissa, kylässä Ljubljanan ja Celjen välillä, mutta asuu nykyään 14-vuotiaan tyttärensä kanssa Piranissa hienossa vanhassa talossa, josta hän on kunnostanut kauniin kolmikerroksisen huoneiston. Tatjana on työskennellyt Talaso Strunjanissa vuodesta 1988 lähtien. Hän oli kylpylän ensimmäinen toiminnanohjaaja, minkä jälkeen hän työskenteli hotellin vastaanotossa ja nykyisin Salia Beauty Centerissä.

Olin heti pannut merkille hänen valovoimaisuutensa, ja kun keskustelimme hänen harrastuksistaan, aloin ymmärtää syyn siihen. Tatjana on harrastanut joogaa liki 20 vuotta ja menossa on seitsemäs taso, siis lähes valaistuneen tason saavuttanut joogi. Tämä selittää myös hänen kokonaisvaltaisen positiivisuutensa, joka näkyy siinä miten hän kohtaa kanssaihmiään ja asiakkaitaan kylpylässä. Tatjana harrastaa myös matkailua, jonka merkeissä hän tapaa muita joogaihmiä ympäri maailmaa.

Yritän myös johdattaa keskustelun päivänpolitiikkaan, euroaikaan ja naisten asemaan Sloveniassa, mutta seitsemän tason joogi, 43-vuotias, näkee asiat enää vain universaalisti. Olemme kaikki maailmankaikkeuden pyhää energiaa, vain politiikka eri muotoineen aiheuttaa siihen säröilyä.

Slovenialla on vain 46 kilometriä rantaviivaa, mutta tuntuu kuin Luoja olisi koonnut tälle pätkälle kaikki maailman kauneudet. Rinteiden jyrkät kerrostumat kertovat ajoista kauan sitten. Uljaat sypressit viitoittavat tietä ylemmäs, josta avautuu näköala oliivipuulehtoihin ja viiniköynnösrivistöihin. Talojen punatiiliset katot siellä täällä kertovat asutuksesta tämän ihanan luonnon keskellä.

Strunjan on kuuluisa hyvistä energioistaan, ja muutamat näistä hyvän energian latauspaikoista on myös merkitty. Näkyvin on suurikokoinen risti, joka seisoo uljaana jyrkänteen reunalla suunnattuna merelle ja pohjoiseen päin.



Tavernamainen Kukulakuppilani sijaitsee lähellä Marian Ilmestyskirkkoa, joka tältä istumalta näkyy tuossa pikku matkan päässä viiniköynnösrivien takana. Ensin en edes ymmärtänyt tätä kahvilaksi, kaikkialla vilisi kissoja. Vähitellen alkoi selvitä, että kahvilanpitäjärouva, Vida, kuuluu kodittomien kissojen auttamisorganisaatioon ja hän ruokkii nämä kukkulan kissat (kolmetoista tällä hetkellä) joka päivä. Myös alhaalla, rannan läheisyydessä on paikka, johon samaan järjestöön kuuluva Irena saapuu joka ilta Portorožista ruokkimaan seitsemän koditonta holhokkia.

Itse kylpylä, Talaso Strunjan, sijaitsee rinteessä melkein kasvillisuuteen peittyneenä. Hotellin päärakennus on erikoisen näköinen parvekkeineen, joita reunustavat erilaiset yrtit ja maustekasvipensaat. Rinteessä rantaan päin sijaitsee kaksikerroksisten Villojen rivistö. Äärimmäisen, Vila Sivkan, yläkerta on aina asuntoni täällä. On jo yleisesti tiedossa että se on Anna-Liisa's Kingdom.

Rantakahvilassa istuessa voin nähdä rinteiden asutusta ja ennen kaikkea lahdukan toisella puolella uljaana korkeuksiin nousevan Piranin kirkon tornin.

Tämän terveydelle hyvää tekevän ympäristön lisäksi on hotellin yhteydessä klinikka, jossa voi tavata lääkäreitä ja hoitohenkilökuntaa, ja myös hoitotilat sijaitsevat siellä. Altaissa (sisä/ulko) on lämmitettyä merivettä, joka suolapitoisuutensa ansiosta parantaa aineenvaihduntaa, antaa kevyen olon ja saa ihon tuntumaan nuorelta ja rypyttömältä.

Hotellin ruokasalissa buffeessa tarjoillaan aamiainen, lounas ja illallinen. Slovenialainen keittiö on kuuluisa moninaisista herkuistaan, ja kylläisenäkin jälkiruokapöytää on vaikea ohittaa. Ruokalista etenee yleensä viikonpäivittäin. Oma suosikkini on tiistai, jolloin illallisella on tarjolla hummeria kermakastikkeessa. Tämän kaiken mässäilyn voi välttää jos tulee tänne laihduttamaan. 400 eurolla viikossa eteen kannetaan kaikkea muuta paitsi sitä mitä toiset vieraat noutavat lautasilleen. Henkilökohtaisesti voin sanoa, ettei laihdutusajatus täällä ole koskaan kuulunut minun ajatusmaailmaani.

Hotelli järjestää vierailleen monenlaista ohjelmaa ja toimintaa. Täällä käy mm. kansallis-pukuinen kansanmusiikkiryhmä soittamassa entisajan instrumentteja. Paikalliset viljelijät käyvät esittelemässä ja myymässä tuotteitaan. Oliiviöljy, viinit ja hunaja kuuluvat tietysti valikoimaan.

Pari kertaa viikossa saapuu yhdenmiehenbändi, ja silloin saavat myös tanssihaluiset olla vauhdissa. Järjestetyillä sauvakävelyillä voi jokainen jättää hikipisaransa Strunjanin rinteisiin. Polkupyöräretkillä voi kunto joutua todella koetukselle... mutta ne alamäet! Laivaretkillä on helpompaa. Täytyy vain pysyä veneessä ja kyetä kumoamaan hiukan grappaa. Jos listalta ei löydy mitään mikä vierasta miellyttäisi, niin olen varma, että hotellin superhenkilökunta keksii ratkaisun tähänkin ongelmaan. Ja ole huoleti, sinua palvellaan viidellä tai kuudella eri kielellä. Suomea tosin harvemmin kuulee. Paitsi ehkä iltaisin Laventelivillassani (Vila Sivka), kun itsekseni kertaan menneen päivän runsasta antia.

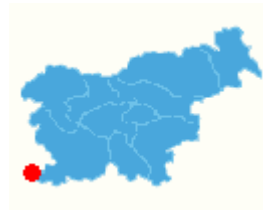
Toivotan mukavaa päivän jatkoa Tatjanalle, joka starttaa autonsa ja ajelee alas aloittaakseen työt kello 14:00.

Näkemisiin Strunjan

Teksti Anna-Liisa Wallius

Anna-Liisa Wallius on Uumajassa asuva suomalaissyntyinen Slovenia-seuran jäsen

Kuvalähde ja Talaso Strunjanin englanninkielinen sivu:
<http://www.terme-krka.si/en/strunjan/>



Uutisia Sloveniasta (koonnut Kari Klemelä)

Ranskan kunnialegioona palkitsi Boris Pahorin



Triestessä asuva 94-vuotias sloveenikirjailija, Nobel-ehdokas Boris Pahor on saanut Ranskan kunnialegioonan palkinnon. Myöntämisperusteena ovat sotilastai siviiliansiot Ranskan hyväksi tehdyssä työssä, mutta myös ulkomaalaiset voivat saada palkintoja, kuten suomalaisista taiteilijoista Albert Edelfelt, Akseli Gallen-Kallela, Aki Kaurismäki ja Lasse Pöysti.

Kun natsit 1943 miehittivät Italian pohjoisosan, Boris Pahor ilmiannettiin Gestapolle ja kidutusten jälkeen hänet lähetettiin Ranskan ja Saksan keskitysleireihin. Pahorin pääteos, Mansardan 2006 suomeksi julkaisema *Nekropoli*, kertoo kirjailijan yksipäiväisestä vierailusta Strasbourgin lähellä sijaitsevassa Natzweiler-Struthofissa yli 20 vuotta myöhemmin.

Korkeasta iästään huolimatta Pahor matkustaa yhä paljon ja on mukana Natzweiler-Struthofissa toimivan Euroopan vastarintataistelijoiden muistokeskuksen (Centre européen du résistant déporté) toiminnassa. Leirissä kuoli noin 10000 ihmistä. Pahor on julkaissut nelisenkymmentä kirjaa ja hänet on palkittu Slovenian lisäksi mm. Ranskassa, Saksassa ja Italiassa. Ranskassa Pahorilta on julkaistu kymmenkunta käännösteosta, ja siellä häntä on usein verrattu venäläiseen Aleksandr Solženitsyiniin.

Kuva: Kari Klemelä.

Lisätietoja: www.mansarda.fi/ ja www.kolumbus.fi/kari.klemela/Pahor.html

Franjan partisaanisairaala tuhoutui tulvassa



Yksi Slovenian erikoisimmista ja hienoimmista nähtävyyksistä, Cerknon lähellä vaikeapääsyisessä Pasican solassa sijainnut Franjan partisaanisairaala, tuhoutui tulvassa 18. syyskuuta lähes täysin. Kuudestatoista parakista jäi jäljelle vain kaksi, ja sairaalaa vartioinut mies selvisi nipin napin turvaan, kun tulvavesi huuhtoi sairaalan, parakit ja niissä säilytetyt esineet mukanaan. Osa parakeista tuhoutui edellisen kerran mutavyöryssä 1960-luvun alussa, mutta rakennettiin uudelleen.

Slovenialaiset toivovat, että sairaala voitaisiin rakentaa tälläkin kertaa uudelleen.

Sairaalassa hoidettiin vuosina 1943-1945 yli tuhat partisaania. Nimensä se sai tohtori Franja Bojc Bidovecin mukaan. Vastaavanlaisia sairaaloita oli Sloveniassa noin 120, mutta tämä oli parhaiten säilynyt eikä sitä sodan aikana koskaan löydetty.

Kartta ja kuvia sairaalasta: www.burger.si/Cerkno/Franja/seznam.html

Esittely englanniksi: www.muzej-idrija-cerkno.si/english/objekti/franja.htm

Kuvia 18.9. rajumyrskyn aiheuttamista tuhoista: www.rtv slo.si/slike/photos/2297

Uupumaton uimari

Slovenialainen Martin Strel päätti 5265 kilometrin uintiurakkansa Amazonin läpi 65 päivässä ja pääsi urakallaan ennätysten kirjaan. Strel aloitti matkansa Atalayasta Perusta 1. helmikuuta ja päätti sen Belemiin Brasiliassa. Uintikilometrejä Strelille kertyi keskimäärin 80 päivässä.

Tämä oli neljäs kerta, kun 52-vuotias Strel lunasti paikkansa Guinnessin ennätysten kirjassa pitkän matkan uinnilla. Vuonna 2000 Strel ui Tonavan päästä päähän, kaksi vuotta myöhemmin hän ui Yhdysvaltojen Mississipin ja vuonna 2004 Kiinan Jangtsejoen läpi.

Martin Strelin kotisivut: www.amazonswim.com/main.php

Kuva: www.szinesmailap.hu



Slovenian alppimaraton

Yhdistyksemme jäsen, kauhajokelainen kestävyysurheiluvälineitä välittävä Timo Marjomäki osallistui syyskuun alussa Sloveniassa SAM-maratonille (www.boltez.si/maraton). Sloveniassa pidetään ensi vuonna myös veteraanuurheilijoiden EM-kisat (www.evacs2008.si/), jotka on tarkoitettu yli 35-vuotiaille. Timo harrastaa myös patikointia ja voi varmaan antaa vinkkejä niille, jotka haluavat tutustua Slovenian kauniiseen luontoon kävellen: timo@marjomaki.fi